स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

राष्ट्रीय सेवा योजना

गणेशखिंड, पुणे – ४११ ००७

प्रा.डॉ. गणेश भामे
एम्.ए., पीएच् डी.
संचालक (अतिरिक्त कार्यभार)

कार्यालय क्र. : ०२०-२५६२२६८८/८९
: ०२०-२५६२२६९०/९१
: ०२०-२५६२२६९२
: ०२०-२५६९७३४१

संदर्भ : रासेयो/२०२६–२७/२९६ दि. १४/१०/२०२६

प्रति,
मा.प्राचार्य/संचालक,
रासेयो संलग्नित सर्व महाविद्यालये परिसंस्था,
पुणे, अहिल्यानगर व नाशिक जिल्हा,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ.

विषय : राष्ट्रीय सेवा योजनेतंर्गत १८ ते २५ वयोगटातील विद्यार्थ्यांसाठी थॅलेसेमिया जनजागृती व स्क्रीनिंग शिबिराचे आयोजन करण्याबाबत..

संदर्भ : १.जनकल्याण रक्तकेंद्र, नाशिक यांचे क्र.२०२६–२७/७२,दि. ३०/०९/२०२६ रोजीचे पत्र
२. मा.कुलगुरू यांचे कार्यालयामार्फत संदर्भ क्र.१ पत्र आवक क्र.व्हीसी ५५८८, दि.०१ ऑक्टोबर २०२६ रोजी अग्रेषित

महोदय,

उपरोक्त विषय आणि संदर्भीय पत्रान्वये थॅलेसेमिया हा आनुवंशिक रक्तविकार असून त्याबाबत जनजागृती, वेळेवर वाहक तपासणी आणि योग्य वैद्यकीय/अनुवांशिक समुपदेशन यांना प्रतिबंधात्मक आरोग्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्व आहे. थॅलेसेमिया वाहक व्यक्ती सामान्यत: निरोगी दिसत असल्यामुळे अनेक वेळा त्यांना स्वत:च्या वाहक स्थितीची माहिती नसते. त्यामुळे विवाहपूर्व तपासणी आणि योग्य समुपदेशनाद्वारे भविष्यातील गंभीर थॅलेसेमिया बाधित जन्मांचा धोका कमी करण्यासाठी प्रयत्न करता येतात.

त्याअनुषंगाने आपल्या महाविद्यालयामध्ये सदर उपक्रमाचे आयोजन करण्यात यावे. अधिक माहितीकरिता सोबत जोडलेल्या पत्राचे अवलोकन करून आपल्यास्तरावर योग्य ती कार्यवाही करावी. कळावे, ही विनंती.

अधिक माहितीकरिता संपर्क :

क्र	जिल्हा	थॅलेसेमिया समन्वयकाचे नाव	संपर्क क्र.
१	पुणे	श्रीमती मानसी ठाकूर	९३२२०२५७९१
२	नाशिक	श्री प्रदीप ढोले	८२०८१९७७२७
३	अहिल्यानगर	श्री सागर उंडे	८३७८९५८६९६

संचालक(अतिरिक्त कार्यभार)
राष्ट्रीय सेवा योजना

सोबत : वरिल संदर्भीय पत्र

R. S. S. Janakalyan Samiti's
JANAKALYAN BLOOD CENTRE, NASHIK
REGIONAL BLOOD TRANSFUSION CENTRE
SBTC & NACO Recognised
FDA Lic No. NKD/33
3, Shree Nagar, Old Gangapur Naka, Gangapur Road, Nashik-422 013
☎ : 2573493, 2575249, 📱 : 7774077900 Email : rssjan_nsk@rediffmail.com
BB - 2015 - 0072

संदर्भ क्र : २०२६-२७ / ७२

दिनांक : ३०/०९/२०२६

प्रति,
मा. कुलगुरु
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
गणेशखिंड, पुणे – ४११ ००७

विषय : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न सर्व महाविद्यालयांमध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS) अंतर्गत १८ ते २५ वयोगटातील विद्यार्थ्यांसाठी थॅलेसेमिया जनजागृती व स्क्रीनिंग शिबिरे आयोजित करण्यासाठी विद्यापीठामार्फत शिफारस/परिपत्रक जारी करण्याबाबत

मा. महोदय,

सविनय निवेदन असे की, थॅलेसेमिया हा आनुवंशिक रक्तविकार असून त्याबाबत जनजागृती, वेळेवर वाहक (Carrier) तपासणी आणि योग्य वैद्यकीय/अनुवांशिक समुपदेशन यांना प्रतिबंधात्मक आरोग्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्व आहे. थॅलेसेमिया वाहक व्यक्ती सामान्यतः निरोगी दिसत असल्यामुळे अनेक वेळा त्यांना स्वतःच्या वाहक स्थितीची माहिती नसते. त्यामुळे विवाहपूर्व तपासणी आणि योग्य समुपदेशनाद्वारे भविष्यातील गंभीर थॅलेसेमिया बाधित जन्मांचा धोका कमी करण्यासाठी प्रयत्न करता येतात./

विशेषतः थॅलेसेमिया वाहक व्यक्ती सामान्यतः निरोगी असल्यामुळे त्यांच्या वाहक स्थितीची माहिती अनेकदा होत नाही. जर दोन्ही पालक संबंधित थॅलेसेमिया वाहक असतील, तर प्रत्येक गर्भधारणेमध्ये गंभीर स्वरूपाचा आजार असलेले मूल जन्माला येण्याची शक्यता असते. त्यामुळे **वेळेवर वाहक तपासणी, विवाहपूर्व जनजागृती आणि योग्य अनुवांशिक समुपदेशन** यांना विशेष महत्त्व प्राप्त होते.

महाविद्यालयीन विद्यार्थी हा या जनजागृती व प्रतिबंधात्मक आरोग्य उपक्रमासाठी महत्त्वाचा घटक आहे. विशेषतः **१८ ते २५ वर्षे हा वयोगट भविष्यातील विवाह व कुटुंब नियोजनाच्या दृष्टीने योग्य वेळी आरोग्यविषयक जागरूकता निर्माण करण्यासाठी महत्त्वपूर्ण आहे.** या वयोगटातील विद्यार्थ्यांना थॅलेसेमियाची माहिती देणे, वाहक स्थितीबाबत जागरूक करणे आणि इच्छुक विद्यार्थ्यांची स्क्रीनिंग तपासणी करणे यामुळे व्यापक सामाजिक परिणाम साधता येऊ शकतो. केंद्र व राज्य शासनाच्या माध्यमातूनही यासाठी विविध स्तरावर व्यापक प्रयत्न सुरु आहेत.

शासनाचा हा उपक्रम अधिक व्यापक स्वरुपात समाजापार्यंत पोहोचविण्याच्या उद्देशाने **रा. स्व. संघ जनकल्याण समिती (महाराष्ट्र प्रांत) संस्थेने आपल्या सहयोगी १४ रक्तकेंद्राच्या माध्यमातून संपूर्ण महाराष्ट्रातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये थॅलेसेमिया व सिकलसेल जनजागृती, विद्यार्थ्यांची मोफत स्वेच्छा स्क्रीनिंग तपासणी आणि आवश्यकतेनुसार समुपदेशन यासाठी अभियान हाती घेतले आहे.** त्याअंतर्गत महाविद्यालयांमध्ये तज्ज्ञ व्यक्तींचे मार्गदर्शन व व्याख्याने आयोजित करणे, स्क्रीनिंगसाठी आवश्यक वैद्यकीय पथक, उपकरणे व साहित्य उपलब्ध करून देणे तसेच तपासणी अहवाल व पुढील मार्गदर्शनाची व्यवस्था करण्याची योजना आहे.

सदर अभियानासाठी विद्यापीठाअंतर्गत सलंग्न महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS) विभागामार्फत संबंधित संलग्न महाविद्यालयांना सूचना देणे, NSS स्वयंसेवकांच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा सहभाग वाढविणे, महाविद्यालयीन स्तरावर आवश्यक सुविधा व समन्वय उपलब्ध करून देणे आणि उपक्रमाचा अहवाल संकलित करणे याबाबत मदत झाल्यास अभियानाच्या व्यापक यशस्वीतेसाठी उपयोग होईल.

वरील बाबींचा विचार करून, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या **मा. कुलगुरू महोदयांनी विद्यापीठाच्या NSS विभागामार्फत विद्यापीठाशी संलग्न सर्व महाविद्यालयांच्या NSS युनिट्सना आवश्यक शिफारस/परिपत्रक जारी करून १८ ते २५ वर्षे वयोगटातील विद्यार्थ्यांसाठी थॅलेसेमिया जनजागृती व स्क्रीनिंग शिबिरे आयोजित करण्यास प्रोत्साहन व मार्गदर्शन द्यावे**, ही नम्र विनंती आहे.

या उपक्रमामध्ये महाविद्यालयांच्या NSS युनिट्सच्या माध्यमातून खालील बाबी राबविण्याचा प्रस्ताव आहे.

- विद्यार्थ्यांसाठी थॅलेसेमिया जनजागृती व्याख्यान/कार्यशाळा आयोजित करणे.
- थॅलेसेमिया, त्याचा आनुवंशिक स्वरूप, वाहक स्थिती आणि प्रतिबंधात्मक उपाय याबाबत माहिती देणे.
- इच्छुक १८ ते २५ वर्षे वयोगटातील विद्यार्थ्यांची थॅलेसेमिया स्क्रीनिंग तपासणी आयोजित करणे.
- प्राथमिक तपासणीनंतर आवश्यकतेनुसार पुढील HbA_2/HPLC तपासणीसाठी मार्गदर्शन करणे.
- वाहक आढळलेल्या विद्यार्थ्यांना योग्य वैद्यकीय व अनुवांशिक समुपदेशनासाठी मार्गदर्शन करणे.
- आवश्यकतेनुसार कुटुंबीय/जोडीदार तपासणीबाबत योग्य मार्गदर्शन करणे.
- प्रत्येक महाविद्यालयाने राबविलेल्या उपक्रमाचा संक्षिप्त अहवाल NSS विभागाकडे सादर करणे.

या उपक्रमासाठी जनकल्याण रक्तकेंद्रामार्फत आवश्यक वैद्यकीय पथक, तज्ज्ञ मार्गदर्शन, तपासणीसाठी आवश्यक उपकरणे/साहित्य तसेच अहवाल व पुढील मार्गदर्शनाची व्यवस्था करण्याचा प्रस्ताव आहे. विद्यार्थ्यांच्या वैद्यकीय तपासणीशी संबंधित वैयक्तिक माहिती व अहवाल गोपनीय ठेवण्याची तरतूदही सामंजस्य करारामध्ये नमूद आहे.

अपेक्षित सामाजिक परिणाम :

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांचे विस्तृत जाळे आणि NSS स्वयंसेवकांची सक्रिय यंत्रणा यांचा उपयोग करून हा उपक्रम व्यापक प्रमाणावर राबविल्यास मोठ्या संख्येने युवकांपर्यंत थॅलेसेमियाबाबत योग्य माहिती पोहोचविता येईल. त्याचबरोबर, अनभिज्ञ वाहक व्यक्तींची वेळेवर ओळख होऊन त्यांना योग्य समुपदेशन व पुढील वैद्यकीय मार्गदर्शन मिळण्यास मदत होईल.

"जागरूकता – तपासणी – समुपदेशन – प्रतिबंध" या दृष्टिकोनातून राबविण्यात येणारा हा उपक्रम युवकांच्या आरोग्यविषयक जागरूकतेबरोबरच भविष्यातील पिढ्यांच्या आरोग्यासाठीही महत्त्वपूर्ण ठरू शकतो.

तरी, सदर विषयाचे सामाजिक व सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टीने महत्त्व लक्षात घेऊन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या NSS विभागामार्फत सर्व संलग्न महाविद्यालयांच्या NSS युनिट्सना थॅलेसेमिया जनजागृती व स्क्रीनिंग शिबिरे आयोजित करण्यासाठी शिफारस/परिपत्रक जारी करावे ही नम्र विनंती.

आपल्या सकारात्मक सहकार्यामुळे हा उपक्रम व्यापक स्तरावर राबवून युवकांमध्ये थॅलेसेमियाबाबत जागरूकता निर्माण करण्यास आणि प्रतिबंधात्मक आरोग्याच्या दिशेने महत्त्वपूर्ण योगदान देण्यास आम्हाला निश्चितच मदत होईल.

सदर उपक्रमांसाठी पुणे विद्यापीठाच्या कार्यकक्षेतील नाशिक, अहिल्यानगर व पुणे जिल्हयातील जनकल्याण रक्तकेंद्रामार्फत नियुक्त केलेल्या जिल्हा थॅलेसेमिया समन्वयकांच्या संपर्काचा तपशील खाली देत आहे.

आपला विश्वासू,

शैलेश पंडित
कार्यवाह
जनकल्याण रक्तकेंद्र, नाशिक

मोबाईल : 9890014853
ई-मेल : secretary@jkbcnashik.com

जिल्हा	थॅलेसेमिया समन्वयकाचे नाव	संपर्क क्रमांक
पुणे	श्रीमती मानसी ठाकूर	93220 25791
नाशिक	श्री प्रदीप ढोले	82081 97727
अहिल्यानगर	श्री सागर उंडे	83789 58696